KUMBA PHI BET KUMTA PHIN OT

KA DRAMA

HA KI

KHYNDAI BYNTA

Da
U N.B. Nangbitlin Rynjah

Nongjri

—1994—

KA JINGPYNITHUH

Nga sngewkmen shibun ba mynta la mih sa u Bah Nangbitlin Rynjah,

U Bah Nangbitlin Rynjah, u samla uba dang 21 snem ka rta, u dei u khun jong i Bah Breakerlaw Kharshandi bad Kong Nolina Rynjah kiba la bam kwai ha dwar U Blei. Une u samla da ka jingthrang ban iotei lem ia ka jaidbynriew, u la am sia, katba don la i bor, ban pynioh ha ngi mynta ia kane ka Drama lyngkot "Kumba phi Bet kumta Phin Ot" Hooid ki don ki jingdkoh bad ki jingduna ha ka jingthir jong u ia kane ka drama, hynrai ka phang ka long kaba shoh jingmut bad pashat jingsneng shibun ia ka juit bynriew jong ngi ha kine ki por kiba mynta. Wat haba don kiba kum kita ki jingdkoh bad jingduno, pynban ngam don jingartatien ba u Bah Nangbitlin un sa lah da kaba suk ban pynjlih ia ki ha kiwei pat ki drama ne kot jong u. Mano phi bym btuit haba dang sdong kam nyngkong ?

Halor kane ka drama, ngam sngewdei ban pynplied sla bad batailypa noh da manga. Ai ba ki nongpule kin pule bad tip hi ia ka khana kaba don ha ka.

To U Blei Un ai bor ia phi Bah Nangbitlin ba phin nong'ah shuh shuh ban shakri khambha ia ka jaidbynriew lyngba ki jingthoh jong phi ha ki sngi ki ban dangwan.

Dated, Laitumkhrah
20th December 1986.

W. Kharkrang

File No. ..... Dt. .....
LIBRARY, NONGPOH.

KA JINGPYNITHUH

Nga sngewkmen shibun ba mynta la mih sa u Bah Nangbitlin Rynjah,

U Bah Nangbitlin Rynjah, u samla uba dung 21 snem ka rta, u dei u khun jong i Bah Breakerlaw Kharshandi bad Kong Nolina Rynjah kiba la bam kwai ha dwar U Blei. Une u samla da ka jingthrang ban iatei lem ia ka jaidbynriew, u la am sia, katba don la i bor, ban pynioh ha ngi mynta ia kane ka Drama lyngkot "Kumba phi Bet kumta Phin Ot" Hooid ki don ki jingdkoh bad ki jingduna ha ka jingthir jong u ia kane ka drama, hynrai ka phang ka long kaba shoh jingmut bad pashat jingsneng shibun ia ka jait bynriew jong ngi ha kine ki por kiba mynta. Wat haba don kiba kum kita ki jingdkoh bad jingduna, pynban ngam don jingortatien ba u Bah Nangbitlin un sa lah da kaba suk ban pynjlih ia ki ha kiwei pat ki drama ne kot jong u. Mano phi bym btuit haba dang sdang kam nyngkong?

Halor kane ka drama, ngam sngewdei ban pynplied sla bad briailypa noh da manga. Ai ba ki nongpule kin pule bad tip hi ia ka khana kaba don ha ka.

To U Blei Ut ai bor ia phi Bah Nangbitlin ba phin nang'ah shuh shu'i ban shakri khambha ia ka jaidbynriew lyngba ki jingthoh jong phi ha ki sngi ki ban dangwan.

Dated, Laitumkhrah
20th December 1986.

W. Kharkrang

Na U Nongthoh

Para Ri bad Nongpule baieit.....

Kane ka long ka sien kaba nyngkong eh ha kaba nga la sdang ban iuh kjat ha u mawjam ba nyngkong jong ka thoh ka tar. Phi lah ban lap shibun ki jingdiina jingbakla ha kane ka jingpyrshang bait jongnga kumta ngan jin da la sngew nguh shibun lada phin kdew bad pyni lem ia ki jingduna jongnga.

Kum uwei na ki khun samla barit jong ka ri, nga pait ka dohnud bad nga kthang ka mynsiem haba nga peit bad phai iala ki jingmut jingpyrkhat shaphang ka akor ka burom bad ka jingiatiplem kaba la hiar dor haduh katta katta ha kine ki sngi jongngi mynta. Nga la pyrshang ban murdur bad kylli halade, balei ki long iing long sem ki hiar bad poi ha ka jingjot ?

Kawei na ki daw jong katei ka jingkylli haneng, nga shem da lade ba ka mih na ka jingbymlah jong ki long kmie long kpa ban bat ia u Lakam synshar ha'a ki khun ki kti. Teng teng ka jingieit khun palat ka pynlong ia ki ba kin nymkwah satia ban pynsngewsih iala ki jong ki khun wat la kila tip bad iohi ia ki ba kila sdang ban leh ban kren bad ban poi sha kaba bakla. Nga buh haphi ki nongpule ba phin ia pyrkhat ia kane la ka long ne em kumta, bad lada ka long shisha, kumno dei ban leh ?

Kaba ar ka daw, ka mih na ka jingbymdon ka jingia sngewthuh jingmut ha pdeng ka kmie bad u kpa kumno ban tei ia ka long iing. Kane barabor ka long ka lynti bah kaba lam ia ki khun sha ka jingim lyngkar.

Kawei pat ka daw, ka long ka jingkwah lalot ia ka spah pyrthei. Teng teng ngi ju pyrkhat ba kaei kaei ka kam kaba lah ban ioh ne pynioh spah ka long hi kaba bha wat lada dei da ka lynti kaba ba-kla ruh.

Kane ka jingiathuhkhana kaba nga la pynmih ha ka dur jongka Drama lehse kan long kaban pynpyr-khat ia kiba bun ki long ïing longsem bad ki kmie ki kpa kumno ba ka ïing ba don burom ka poi sha ka jingjot tang na ka daw jong ka jingbymdon ka jingia sngewthuh jingmut hapdeng u kpa bad ka kmie Ka jingkwah spah ba khlem nongrim jong ka kmie bad ka jingaili palat than jongka ia la ki khun

Kane ka drama ka ha nga la jer kyr'eng "KUMBA PHI BET KUMTA PHIN OT" Ka long ruh ki kot kaba nga la thoh ban long ka jing kynmaw ieit ia I Meirad jong nga I Muka Rynjah. Iba la ju sneng ju kmaw ia ngi barabor ba ngi dei ban im ha ka hok bad laid ha ka lynti jongka jingshisha. I meirad jongnga mynta I la jan dap 100 (Shispah) snem, pynban I dang im bad danglah ban sneng ia ngi barabor kum ki ksiew ba ieit jong I. I ju pynkynmaw ruh ia ngi ba ngim judei ban lum spah da ka thok bad ka tyngka ioh ei ne khalai.

To ai ba kane ka kot barit jongnga kan long ka jingpynkyndit bynriew ia ki kmie ki kpa ba dei maki kiba long ki maw nongrim ia ka lawei jongki khun.

Nongthoh
N.B. Nangbitlin Rynjah
Nongjri

27.12.86

Kumba Phi Bet Kumta Phin Ot

Ki nong iashim bynta ha kane ka drama ki long kine harum :-

1. U Bah Donbok kum u kpa
2. Ka Kong Sianti kum ka kmie
3. Ka Diangti kum ka khun
4. U Kyrmen kum u khun
5. U Wadbor kum u paralok jong u Kyrmen
6. U Ramniwas kum u dkhar
7. U Bah Krang kum u nongpynthoh team
8. U Bah Shai kum u Doktor

Ka Bynta - I

(Ka ling jong u Bah Donbok ka long kawei na ki ling kiba don burom ha Umpling. Ka long ka ling kaba bit ba biang ryngkat bad arngut ki khun samla. U Kyrmen u khun nongkong u long uba jemnud bad ka Diangti ka khun ban pit ka long kiba kohnguh sneng nalor ba ka long ruh kaba bhabriew kyntiak. Ka kmie jong ki, ka Kong Sianti ka long kaba kham sarong bad kaba biej spah palat hynrei kine ki jinglong jong ka, kim da paw eh shabar. U Bah Donbok u tip bha ia kine ki jinglong jong ka lok. Bunsien u ju sneng bad pyni ia ka ba kam dei satia ban sngew sarong than bad ban shu kwah spah khlem akor. Wat la katta ruh, ka Kong Sianti teng teng ka dang shalai hi ia U Bah Donbok ba um dei ban shu shaniah than tang ha ka kam office. Ka ai jingmut ia u ba un pyrshang noh da ka kam kontrak khnang ba un kham ioh pisa hynrei u Bah Donbok um ju pynleit jingmut satia ia ka. Katba nang mih ki sngi katta ka jingkwah riewspah jong ka Kong Sianti ka nang jur, kumta ha kawei ka sngi katba ka dang wan siew na iew ka la jia kumne :—

(Ha ling ka don ka Diangti bad ka dang pule kot)

Kong Sianti :— (Plie ka jingkhang bad rung artad ha iïng) Wa ! I Diangti phi dang khreh kot ne khun .... ? u Kyrmen pat shano ?

Daingti :— I dang leit hangthie ha ïing i San, phi donkam ne mei ?

Kong Sianti : — I pa i la leit office ne Diang ? (tan ia ka shuki bad shong)

Diangti : — (Jyrhoh) Hooid, I dang shu mih dang kum-to hi,... . phim iohi seh ia i ha station ?

Kong Sianti :— Ngan iohi shano ka haba nga wan da ka taxi.

Diangti :— Oh ! nga nang mut phi wan da ka bus.

Kong Sianti :— Ngan wan eh da ka bus te... .. sa tang bym don taxi shuh hi kein ha iew.

(Ha kata ka por, wan rung u Kyrmen)

Kyrmen :— Are i mei phi lah da wan seh (shong artad ha shuki)

Kong Sianti :— Hooid..... nga la nang mut ban phah khot ia phi ha ka Diang tangba.....

Kyrmen :— (U leh kumba kyndit) Balei mei .....?

Kong Sianti :— (Sngap shiphang bad sa kren) Phi tip khun. .... nga phohsniew hynne mynmiet ia kawei ka jingphohsniew kaba phylla bha.

Diangti :— Phi phohsniew aiu mei ?

Kong Sianti :— Nga phohsniew ba nga iohi ia kawei ka dohkha kaba heh bha ha Nan Polok (Jyrham artad)

Kyrmen :— Nangta pat ?

Kong Sianti :— Mynhynne tang shu poi ha iew nga la leit siew na dukan jong ka Kong Mai. Yn-da la dep siew ngi la iashong bam kwai shipor bad kumno re kumno kumba eit ka sim, nga la kum pur khana shaphang

kata ka jingphohsniew. Tang mar kumta hi, ka Kong Mai ka la shu ong kyndit,..... thik mynta te un wan beit u number 87.

Diangti :— U numer 87 aiu uta Mei ?

Kong Sianti :— Wa..... kane ruh..... u number tim kein pha, pham tip ? .. .. te sngap shane, tang mar iadep siew na iew nga la bat taxi wut wut ban poi noh ha ïng khnang ba ngan ioh leit phah thoh ia uta u number ha phi (phai artad sha u Kyrmen)

Kyrmen :— (Kren suki kumba lehrain) Ew phi mei ba ngan leit thoh tim eh da nga te..... sngew lehrain phi nalor ba ngam ju thoh,..... ym ju don ba phohsniew hi ruh ba ka ïng jongïngi ïkan longï kaba im ha ka thoh tim. Tip ïki briewï kin ong kumno kein lada kin iohi ia ïnga ha dukan tim ?

Diangti :— Kein phi mei..... ka kam poh aiu kata ? Ew in leit tip sa i pa lei te..... la shah kren ha ban da biang artad.

Kong Sianti :— (Kren khor) Are 'pha ong ka kam poh ? Pham tip seh ba ka kong Mai ka im da ki spah tyngka tang na ka thoh tim ? Mynta lei tang ki pisa ba ka stock ha bank ruh la jankot da ki lak tyngka. U kpa lei un leit tip shano lada pham ia thuh hi mapha. (Sei artad 60 tyngka ai ha u Kyrmen) Shim khun kine hynriew phew..... leit beit da ka taxi sha Laitumkhrah khnang ban nym don ba tip. Kane shiphew tyngka pat ka dei ka bai taxi bad kane pat sanphew tyngka shu pan beit thik tang ia u No 87. Peit kein ba baroh arngut phi dei ban shu sngap beit

jar ioh un tip u kpa,... Ieh ngin shu ia pyrshang ia la ka bok mynta shisien shisien phi ioh sngew ?

Kyrmen bad Diangti — To Mei.

Kong Sianti :— Khie kein Kyrmen leit noh ioh lap ba slem.

Kyrmen :— To mei. (Ieng, weng ia ka shuki bad plie ia ka jingkhang) Nga la leit ho.

Kong Sianti :— Wat jah slem ho khun ?

Kyrmen :— (Iaid artad) Hooid mei

Ka Bynta - II

(Ha Laitumkhrah ka jingsawa jong ki kali bad ki horn kali ka, bun bha, u police ruh u put phiar shi phiar bad ki tyngap ki ia her bad pah sngewtynnad halor jong ki dieng kseh). Tang mar ia hiar na ka taxi u Kyrmen u la ia kyrduh ia u Wadbor, uwei na ki para klas uba u kham ia jan bad ka jingiakren jong ki ka la sdang kumne) :

Wadbor :— Are I Kyrmen, shano kumne ? Phi khlain bha em ?

Kyrmen :— Hooid ... phi pat phin leit shano Wadbor?

Wadbor :— (Tan ia u Kyrmen na ka kti) Ia ia phi ngin ia ieng kham hangtai hajan ka tai ka dukan.

Kyrmen :— (Bud ia u Wadbor)

Wadbor :— Phi phohsr iew aiu Kyrmen hynne mynmiet?

Kyrmen :— Em phi nga khlem phohsniew ei ei. .....Balei ?

Wadbor :— (Rkhie) He - he - he..... phi tip hi.....ngi ia ki riew thoh tim te..... kumta hi.....

Kyrmen :— (Rkhie) He - he - he ..... Peit shane Wadbor, (Kren kham suki) tangba wat ju iathuh hano hano ho ?

Wadbor :— Shuh phi, phi uba kren kum u khunlung pynban. Balei ?

Kyrmen :— Hynne mynmiet Imei I phohsniew ba I iohi ia kawei ka dohkha kaba heh bha ha Nanpolok ... .

Wadbor :— Nangta pat ?

Kyrmen :— Tang ba tang kumta I shu kyndit noh artad.

Wadbor :— I Kong I ju thoh tim ?

Kyrmen :— Em phi Im ju thoh re.

Wadbor :— Kata te thik kan kup bha ha ka khan tim. Ap ho .. ia ka dohkha ki khein 8 nangta ia ka pung ki khein 7. Thik mynta ka sngi te un wan beit u No 87.

Kyrmen :— Peit shane Wadbor I Mei Im ju thoh tim satia. Hynrei mynta pat, tip kumne re I shu sngew shon jingmut bha ia uta u juh hi u Number, bad I phah thoh syndon jin haduh san phew tyngka Tang ba peit ho ioh phi kum iathuh briew ?

Wadbor :— Ine I Kyrmen te, phim shaniah seh ?

Kyrmen :— Em ... Nga shu ong hi kein

Wadbor :— Te..... Phi la dep thoh ?

Kyrmen :— Shano ngan thoh haba nga dang shu hiar na taxi dang kumto hi.

Wadbor :— Ia phi kata ngin iaieit thoh lang noh nangtai na dukan u bah Krang.

Kyrmen :— Haei ka don ?

Wadbor :— (Kdew artat) Katai phi, ka tai tai hangtai haba ieng utai u dkhar..... phim iohi ?

Kyrmen :— Oh ! Ka tai ? ..... Ia kata ngin ia leit noh ioh ym ioh shuh pynban.

Wadbor :— Ia kein. (Ia leit lang artad bad ka kynud jingrwai)

Kyrmen —: Ai u No 87 phi bah, ai sanphew tyngka

Bah Krang :— San phew tyngka ?

Kyrmen :— Hooid, San phew

Bah Krang :— (Thoh bad ai artad ia ka slip) Shim kein

Wadbor :— Ai lem ia nga de bah uto u juh hi u Number, ai san tyngka.

Bah Krang :— (Thoh biang bad tar ia ka slip) Shim kein Wadbor.

Wadbor bad Kyrmen :— Te to ho bah ngin ia leit shuwa.

Bah Krang :— To Khie kata.

(Ynda ki la poi kham harum)

Kyrmen :— Nga te ngan leit noh phi Wadbor ngan bat da ka Taxi nangtei na neng.

Wanbor :— Balei phi dang don pisa seh Kyrmen ?

Kyrmen :— Nga dang don hi sa san Tyngka.

Wanbor :— Shi phi, balei phim shu iaid da ka kjat sa iarat nangne sha Umpling ruh?

Kyrmen :— Em phi, I Mei I la ong ba ngam dei ban slem, kumta I ai da kane san Tyngka ba ngan shong da ka Taxi. ...

Wanbor :— Shuh phi..... In leit bna shano ? Peit shane lada phin ageit ia nga..... nga te nga ong ba uto u Number 87 hi te

..... thik thik un wan beit shibit. Te phi shu leh noh kumne seh, ha ka jaka ba phin pynlut bai Taxi ia kato san tangka, leit thoh ei noh da uto uba hi u Number bad sa shu iaid noh ia-lade da ka kjat. Lada jia ba kylli I Kong te sa shu ong ba slem ban ioh Taxi kein, phi sngewthuh ? Na ei phi phin ioh ei san Tyngka saw spah ?

Kyrmen :— Te..... nga sngew lehrain phi ban leit biang. khie pynleit lem maphi seh Wadbor.

Wadbor :— Ehe..... ai ai hangne ngan leit manga u bym ju lehrain. (Shim ia ka pisa na u Kyrmen bad leit artad). Ap hangne mo ?

Kyrmen :— Hooid.....tangba wat jah slem ho ?

(Hadien shipor u Wadbor ula wan phai)

Wadbar :— Shim kein kane ka slip .....

Kyrmen :— Khublei shibun ho Wadbor .....(shim artad ia ka slip)

Wadbor :— To phi..... donbok tang ban ia long khaw seh.....(Rakhie artad)

Kyrmen :— (Rkhie lang) Ka dei shisha phi.....:Te to kata ho Wadbor..... ngan leit noh nangne phi.....

Wadbor : To khie kata,.....tangba peit kein Kyrmen ba ngin sa ia kynduh biang hangne hajuh shibit janmiet lada jia ba ngi ia donbok ja uto uba ngi la iathoh..... .....

Kyrmen :— Oh ! hooid, shisha mo ? Lada jia ba ngi pom te ngi i sa ia kynduh beit hangne hajuh shibit por hynriew baje ei ei mo ?

Wadbor :— Hooid..... tangba lada jia bym long

khaw te ngin nym da ia kynduh shuh mo shibit ?

Kyrmen :— To kata ngin sa ialeh kumta.....tangba kat uba poi kloi te ngin sa shuh ia ap beit hangne kein mo ?

Wadbor :— Hooid,.....khie sa leit suk ho .....

Kyrmen :— To.....(Leit noh artad)

Bynta—III

(Ka jingkwah spah jong ka Kong Sianti kala urlong shisha ha kata ka sngi. U Number tim 87 ula wan shisha bad tang shu tip ia kata ka Kong Sianti kala phah wut wut ia u Kyrmen ba un leit shim ia kita ki pisa kiba long haduh sawhajar tyngka, U Kyrmen ruh khlem da pynslem shuh ula poi ha Laitumkhrah namar ula tip skhem ba ma u ruh un sa ioh rah ei sawspah tyngka, U la ia kynduh ia u Wadbor ha ka jaka ba la ia kut bad ka jingiakren kala sdang kumne)

Wadbor :— De.....ka bok jongngi shisha te .....kaba la palat phi Kyrmen,

Kyrmen :— Hooid kein phi.....ka jingbha nusipjong ngi mynta ka sngi te... .. ..kaba la kat u prah Maram hi kein phi Wadbor. .....Nga lei phi mut kumno ? (Rkhie artad) kane ka dei ka first time.....bad nga da sngewhun hi jrut ba nga da pom shisha artad.

Wadbor :— Sngewhun !.....Lada ym dei na nga te phim la shu duh ei sawspah tyngka tmoh?

Kyrmen :— Ka dei shisha kein Wadbor.....Khublei shibun eh ho.....

Wadbor :— Shi phi..... sa ia rat ba shu iakren biria ruh ..... Ia..... ia..... ngin ia leit shim noh ioh lap ba khang dukan sa u bah Krang shibit (iaid artad)

Kyrmen :— Ia.....ialam maphi (Bud artad ia u Wadbor)

Wadbor (Kren ia ialad) De.....Nga ruh la shu ia im hi sawspah mynta ka sngi. Phi tip Kyrmen, la artatew mynta nga khiem da pom tim satia,..... imat nga la pynlut lajan kot sha ka shispah sanphew tyngka ei ei..... tip ma shano phi ym byn mut hi ban pom te khiem da long shisha. Mynhynne ruh lada jia hi ba ngam shym ia kynduh bad phi..... ka ta te la shu sep ei tang ki har. Ruh ka jingphohsmew I Kong te kaba da kup bha phi mo? .. Wei ki briew hi ki bym ju thoh te ka dei ban long kumto kein

Kyrmen :— Hooid kein Ngam ju phohsniew ngata ba I mei in ia hab bha ka jingphohsniew ha ka rukom khein tim.

Wadbor :— Nadien kane te ngin ia thoh tim lang noh barabor phi Kyrmen mo? Phi pdah shu iathuh beit hanga ia ka jingphohsniew I Kong bad nga, pat ngan sa ima khieñ bad pynkup beit ha ka tim.

(Ha kata ka por, ki poi artad ha ka dukan jong u ban Krang).

Kyrmen :— (Kren mian-mian ha u Wadbor) (Te bun briew palat phi Wadbor, ...khie seh leit pynshim fem maphi.

Wadbor :— Ha ai hangne ki slip?

Kyrmen :— Shim kine (Ai artad)

Wadbor :— Kren ia u ban Krang) Mynta ka sngi te la ia long khaw phi ban (Rkhie artad)

Ban Krang :— Ew ka bor jong me shisha te.....(Rkhie artad) Haw ai hangne ka slip.....

Wadbor Shim kine ban.....(Ai artad).

Bah Krang :— (Shim ia ki slip na u Wadbor) Saw hajar plus sawspah plus sawspah..... long sawhajar phra spah. Ew ka pisa te kaba la bun me lih.....sawhajar phra spah te kam dei shuh ka kam kai ho.....(Niew artad ia ki pisa bad ai ba Wadbor) Shim kein Wodbor.

Wadbor :— (Ynda la dep shim ia ki pisa, u sei kawei ka lut shiphew) Shim thep eh dew noh maphi kane phi bah.....

Bah Krang :— Wa..... une te .....

Wadbor :— Shim seh..... phi ruh.....

Bah Krang :— Ehe... .. kan leh aiu me..... khie..... khie kumto..... kam lei lei satia.....

Wadbor :— To kata, khublei shibun ho bah?..... Ngin sa ia kynduh pat lashai.

Bah Krang :— To khie kata... sa ia leit biang ho lih...

Wadbor :— To..... bah..... (Leit noh artad)

Kyrmen :— Phi te imat phi ia leit bha mo bad ito i bah?

Wadbor :— Wa..... nga te nga juthoh beit tang na ka dukan jong I hi kein (ai artad ki pisa) Shim kein Kyrmen kane sawhajar sawspah ka jong phi.....

Kyrmen :— Khublei shibun ho Wadbor? ... ki biang em..... ?

Wadbor :— Ha da niew....., da niew shuwa seh.

Kyrmen :— (Niew ia kita ki pisa) Hooid..... ki ia biang phi Wadbor.....

Wadbor :— Ia phi Kyrmen ngin ia leit iaid kai noh...

Kyrmen :— Ew..... ym long phi Wadbor ioh nga leit eh phi en dawnga shibit. (Daw

Wadbor :— Shuh phi..... miet ah dang kaba ka ja ia phi ong ngin shu ia iaid peit samla sha neng sha rum. Hangne ki bun bha te ki thei bhabriew !

Kyrmen :— Ehe... . tang shu ngat haugta lei te..... Katno baje shuh yn ia [illegible] shibit..... Ia phi..... ngin shu ia leit ôh toi noh da ka sha..... ioh ngin [illegible] pyrkhat ia kata ha kawei pat ka [illegible] ?

Wadbor :— Em phi ..... ban da ka sha hi te..... ngan treh phi Kyrmen.

Kyrmen :— To ia kata ngin shu ialeit bam da ka jadoh.

Wadbor :— Wow ... ban da ka jadoh lei te ngan nai, shano yn thep haba nga dang shu dep bamja peria shuwa ba ngan mih na iing.

Kyrmen :— Te phi mut ban shu ialeh noh kumno heit ?

Wadbor :— Ia seh ngin ia leit mad kai noh da ka Khor khyndiat..... tang ban kham ia ingew bangja shi bit ha ing.

Kyrmen :— Te ym long phi Wadbor..... ngam ju mlien satia. Sa kawei ruh tang shu sma kiad ha iing ..... la kut artad.

Wadbor :— Shi phi..... ingew kumba ngin shu ia dih eh haduh katno ?..... Ia phi ong.....

Kyrmen :— Ni ! ym long shisha te Wadbor. Phi la tip hi lehse ia ka jinglong I pa jong ngi.....

Wadbor :— To kein noh phi kata..... ia shu ia leit synran ngan phier hi manga khyndiat khynsoit. Phi kiba dang ia ingewthuh hurom eh haduh katta te..... yn dei hi ban ia pynbeg than.

Kyrmen :— To la kata..... ban ia kaba shu la leit synran te..... ngan leit hi.

Bynta IV

(U Wadbor bad u Kyrmen kila ia leit sha kawei ka dukan die kiad Khasi. Ka jingbun jong ki nongdih nongbam ha kata ka dukan ka long kaba la palat haduh bala khynwin hi jlang kata kamra ba ki ia dih).

Kyrmen :— Ew katta katta ka jingiabun briew ? Nga te ngam nud rung phi Wadbor..... khie rung hi ma phi, ngan nang ap manga hangne habar.

Wadbor :— Shuh phi..... yn rung eh tang manga te long hi ? la phi ngin ia rung lang. Sa iarat kaba shu shongkai khlem dih ruh phin shu sngew eh haduh katta te..... long hi mo ?

Kyrmen :— Em phi..... nga sngewlebrain shisha te ..... Khie seh rung hi ma phi. Ban leit shongkai eh ha ka jaka dih da manga u bym ju dih te ym la dei hok hi phi ban sngew lehrain ? Jia ba doh lei lei sa kiba ithuh te..... wat lada kim leh rain ban dih ha khmat jong nga ruh kin sa suba sniew kylla pyn-ban ia nga.

Wadbor :— To ieh phi..... wei phi la sngew kumta ym dei hi ban da ia bun ktien palat Ap hangne, ngan shu leit shim bad ngan sa wan dih hi hangne ha bar (leit artad)

Kyrmen :— Wat jah slem ho ! (kren marwei marwei) Ew kane ka pom tim pleng ka ba pynkwah lai phew jait, (laid shaneng sharum) Ish I mei shibit te in sa leh shongshit bha..... Saw hajar ba in

ioh na ka Sanphew te ..... la kumba shu wan hap shisha ka mana bneng.

(Ha kata ka por u Wadbor u wan rung)

Wadbor :— De..... lada dei hi ba phim don ma phi hangne te nga la ioh pyrsia ei ia kato ka Bih Thei ha dukan.

Kyrmen :— Ka Bih Thei aiu kata ?

Wadbor :— Ka dei ka nongtrei jong kato ka kong kaba die kiad te ! Ish phi..... tang ka sur kren jong ka ruh, kaba da sngew ieit shisha shisha. Phin da iohi lei lei sa ia ka dur te phin ong artad hai hai. Nalor ba ka long kaba bha briew sa ka stem ih kum kato ka kait syiem hi kein. Ew ba phin da iohi shisha te phin sa shu ang iapbiej artad. Sa ka jingnarg jongka ban kren siat kren pharshi ruh ka nangktik shisha ia ki nongdih nongbam ban wan dih man ka miet.

Kyrmen ;— Te sngewkwah iohi pynban phl ia kata ka samla, wei phi la iaroh eh haduh katta katta

Wadbor :— (Theh ia kata ka kiad ha ka klat bad dih artad) Ew kata ka khor te kaba bha shisha phi Kyrmen..... ha mad seh khyndiat.

Kyrmen Em phi..... dih hi ma phi te !

Wddbor :— Shi phi tmain..... mad la ka mad seh tang khyndiat ruh ynleh aiu ka phi ? (Theh artad khyndiat ha ka klat) heh ..... heh phi mad !

Kyrmen :— Em phi Wadbor..... ym long shisha te ! To seh dih hi, maghi.....

Wadbor :— Diet..... phi twoh,..... phi te uba la haramni palat phi. Dih seb dih..... shisien shisien ruh phin shu kyntait eh te..... long hi mo? Shim dih lang khyndiat..... tang ban kham ia ngew shngain lem manga.

Kyrmen :— Te nga sngew sheptieng shisha te! ioh ba kin sma ha ïng!

Wadbor :— Wa..... kin shu sma eh kumno phi ha ba tang khyndiat ruh! Ban ong toi ba ngin da iadih haduh ban da iapar te hooid seh. Shim phi mad la ka mad wat ju lehroh eh.....

Kyrmen :— Wei phi la pynbor than te..... ai hangne ngan jiar la ka jiar hyndiat (Shim ia ka klat bad dih artad nangta sa kyrngah la ka kblieh bad shri artad) Ew! kaba jew sat bad sma haduh katta?

Wadbor :— Phi shu ong hi kein kumta namar ba phim pat ju mlien satia, hynrei na ei phi phin ioh kum kane ka khor jong ka kong mynta ki por? (Theh biang sa khyndiat) Shim shim phi Kyrmen mad biang sa khyndiat kane.....

Kyrmen :— Em phi..... ngam treh shuh..... dih hi noh maphi.

Wadbor ;— Shim mad satang ine seh khyndiat...

Kyrmen :— To ai ai phi ngan shu pyndep niam satang kato khyndiat mo? (Shim bad dih artad).

Wadbor ;— Kumta te hooid seh..... kham ia thngain lem manga.

Hynrei — V

(Kumne ka jingiadih hapdeng u Wadbor bad u Kyrmen kala nangiaid nangieid. Na ka shi synkjit poi sha ka shi klat, na ka shi klat sha ka shi bitor bad kumta ter ter. Dei naduh kata ka sngi, u Kyrmen man la ka janmi-t u ju leit bau ia dih bad u Wadbor. Haduh ba ynda hadien hadien ula kylla long u nongdih uba itriem bad u bym ju khein kmie khein kpa shuh, U Bah Donbok ula thait ka mai ka sneng bad ka beh ing beh sem ia u, hynrei shano, wei haba ula buaid um ju shahshkor satia iano iano ruh. Ka Kong Sianti ka sngewsih eh ia ka jingdih kiad jong u Kyrmen hynrei kam nud ong ei ei pat namar dei ia u ba ka ju ioh ban leit phah thoh tiin. Ka Diangti ka pait ka dohnud haba ka pyrkhat shaphang ia u hynmen bad ha kawei ka sngi katba ki dang ia shong kaj lang bad la ka kmie u kpa kala jia kumne :—

Bah Donbok .— Kmie,... ... nga te ngam nangpyrkhat shuh phi shaphang u Kyrmen. Nga la i ngiah shisha shisha ia ka jinglong jong u.

Kong Sianti :— (Pynhiar mynsiem) Tip seh, ngan ong shuh kumno kein, nga sngewsih shibah ban pyrkhat shaphang jong u.

Bah Donbok :— Phim tip seh kmie ba hynne mynmiet la pynbna ha ing mane ba la ot balang ia u ?

Diangti :— Ot balang ia I bah ?

Bah Donbok :— Hooid kein khun,..... u tymmen baian ula iathuh ha nga ba ula lap da lade ia u Kyrmen ba u buaid bad tim sih tim sang myn ha kane ka talew ha iew Umpling.

angti :— (Kyrngah khlieh) Ish I bah shisha te I la pynjah burom lut phi ia ka ïng ka sem Balei sha ba u Blei um sneng tyngeh noh ia I shisien khnang ba in dup peit mat bad kylla bamut shi syndon !

Kong Sianti :— Shuh pha ! Pha lei lei te kaba shu kren kat naba lap ba shem. Balei pha kren kumta iala u hynmen ? Pha tharai ba phan sngewtynnad seh lada jia ei ei kaba sniew ia u ? Pha da aatad ho haba kren ?

Bah Donbok :— (Pynhiar mynsiem) Shuh phi kmie ! Phi phi la shu pyrkhat bakla eh ia ka jingkren ka khun bapli. Nga ruh nga sngew iahab jingmut shibun eh ia ka jingong ka Diang. Dei shisha sa tang ka bor jong U Blei kein kaba lah ban pynkylla bamut ia u Kyrmen !

Kong Sianti :— Em kpa, . .. kata phi la bakla,..... Hato phi sngewdon hok mo ban tei pop ha u Blei ia ka jinglong runar jong U Kyrmen ?

Bah Donbok :— (Kren kham khor) Phi dei ka ba biej ne kaba stad ? Balei nga tei pop ia u Blei seh haba nga ong kumta ?

Kong Sianti :— Em ngam mut seh ban ong ba phi tei pop ia u Blei ... Nga mut kumne kein kpa Phi la iohi hi ba ka pyrthei mynta kala kylla . . kam ia dei shuh bad kito ki por jong ngi mynshuwa. Ha ki por jong ngi te..... ju don hi mo phi ki ba nud ban leh pyrshah ia ka hukum ki kmie ki kpa ? Hynrei mynta pat te..... phi la iohi hi ba ka juk kala ia pher bak kumba ia pher

ka bneng bad ka khyndew. Mynta phi ioni ba la jan baroh ki khynnah samla kila ia mad lut ia ka kiad bad ka kiad hi kam long shuh ka jingsniew ha kine ki por, ka la shu long noi ka kam sngewbha bad ka kam ia ithuh lok ithuh jor. Ka la long hi kum u kwai u tympew uba baroh ngi ju ia sngewtynnad ban bam. Te halor jong kata nga mut ban ong kumne kein. Hato kan mynta aiu kein ia ngi ba ngin ia sngew pyrshah eh ia u Kyrmen haduh katta tang namar ba u dih kiad? Nga te halade hi ngam da Sngew pyrshah eh ia kata namar kum u khynnah samla uba im ha kane ka juk u dei hok kein ban bud bad long lem katba ia lam hi ka por. Tang ba un lait na ka tuh ka awria bad ka thok ruh ka la biang, ai u mat dih seh haba u dang nang hi ban burom iala ka ing ka sem te yn lei ka?

Sah Donbok :— (Kren khmot khmot) Phi ong kumta ..... Ew phi la nangsat du kmie! Naduh! mynno phi la nangban pyrkhat kumta (Pynieng syndon da ka ti kdew) Phi ong ba la kylla ka pyrthei? Hato la da kylla hi ka pyrthei te balei ba ym mih sngi na sep igi bad sep sha mihngi? Phi mut ba nga dei u biej? Phi ong ba lada u dih ruh kam pher tang ba un lait na ka tuh ka thok bad ka awria? Peit ioh riew shithap dar phin mih niangbading artad na ki to ki pyllew khmat. (Ieng na ka shuki) Haw ang biang?. Ang seh sa shikyntien lada phi iud.....?

Diangti :- (Kem ktien pynkloi) Papa.....shuh phi sa iarat ba shu ia pyni nia ruh phi da dom shisha seh ia iba pli I mei ? (Bat na ka kti) To phi to ..... phin shu leit ia shongshit eh haduh katnē te la sngew lehraiñ pyniban phi,.....lada jia ba iohsngew ki briew te ym la jah burom ei phi mo .....

Bah Donbok :- (Shong biang ha ka shuki) Em phi khun nga shu sngewdom hi keiñ ba ka kmie kan shu kren shah bad aili than ia u Kyrmen haba ka la iohi ba ula leh dakaid ruh.

Diangti :- (Phai sha ka kmie) I ne i mei ruh..... phin shu ia bud tynneng eh kat shaba ialam kane ka pyrthei te yn ia poi shano phi.....

Bah Donbok :- To khoh bha da uto u kwai Diang ngin ia bam. (phai sha ka Kong Sainti) Phi i Kmie, ka long kumne .....U briew shisien ba u la ngop ha ka kiad. ula duh lut ia la ka jong ka bor met. Khamtam lei lei ha ka por ba ula buaid um tip shuh ban ri ia la ka burom akor, Kata ka dei ka jingshisha bad dei na kata ka daw ba uno uno u briew wei ula buaid un kren katba lap ba shem. Teng teng u pyllait da ki ktien sih 'tien sang suda, teng teng put u byrngem byrsit b d u kyrhuh la kat u Lar-en hi, tang na i daw barit. Te hangno shuh phin pyrkhat ia kata ka burom akor ha u briew uba dih ? Khamtam kane ka ling jong ngi lei ka dei kawei na ki ling ba ki briew ki niew-burom bad iaroh hangne ha dong. Hynrei lada u Kyrmen uba long u khun rangbah jongngi un ngop ha ka kiad, te phi

tharai kumno kan ktah ia ka burom jong ka ïing bad aiu kan jia ia ki por ban dang wan jong u bad jongngi lang. ynda ngi la noh sha ki rta jong ka jinglongtymmen la shai la shiangi? Dei na kata ka daw keiñ kmie, ba nga sa ong ia phi birabor ba shuwa ban kren no leh ei ei dei ban da pyrkhat bha ia ka ei ka jingmih hangta ha ki sngi bad ki por ki ban dangwan ter shi ter.

Diangti :— (Ai kwai ia ka Kmie & u kpa)

Kong Sianti :— Ka dei shisha keiñ kpa kata kaba phi ong..... tangba nga ruh nga shu kum ong hi keiñ namar haba nga la peit bha ia ka jingkyrni jong u Kyrmen te nga la i eh shibun ban pynkylla ia u. Lada dei hi ba u dang lah ban ieh te tharai katto ki jingmai jingsneng jong phi ki ba man la ka sngi ia u, um ladei ban sngewthuh bad kylla kaba mut?.

Bah Donbok :— Haba ka long kumta te kala dei hok keiñ kumba ong ka Diahg, ba dei sa tang ka bor ka jong u Blei kaba lah ban pynsngewthuh ia u, namar bunsien ngi la ju pule ba ka Bible ka ong, "Ka kutlad ka jong u briew ka dei ka kabu u Blei." Phi la iohsngew mynhynne ba nga iathuh ha phi ba la ot Balang ia u hynne mynmiet. Kata ka dang long tang kawei na ki jing, jahburom jong ngi..... tip sa kaei shuh ka ban dang jia ia u hadien ha bud;

Diangti :— To ieh phi papa ngin shu ia duwai bad shaniah beit ha u Blei ba un lah ban pynkylla noh ia kane ka jinglong jong i bah.

Bah Donbok :— Tangba kawei nga kwah ban ong ba maphi ruh kmie phi dei ban da sneng bad pyni bha ia u shaphang bun ki jingsniew bad ki jingjahhurom ia u lada um kylla noh kaba mut. Ka jingkit ka ba kham khia ka shong eh ha phi, na mar baroh baroh shisngi phi don ha ïrg bad phin kham lah shibun ban sneng bad khroh ia u.

Kong Sianti :— (Jubab jyndat) To ieh kumta ngan sa pyrshang lada lah. (leng na ka shuki) To ia noh phi ngin ia leit bam ja noh shuwa ..... nga te nga la sngew thngan kata ka kpoh.

Bah Donbok :— Ia kein kata !

(Ia leit noh artad baroh)

Bynta - VI

(Ka Kong Sianti man ba ka leit siew ha iewduh ka ju sngewtynnad ban leit thied jingthied na ka dukan jong uwei u Khar marwari uba shorg ha Mawprem. Une u dkhar u don uwei u khun samla uba ju shong dukan ryngkat bad u man ka sngi. Ka Kong Sianti haba ka la iohi ia ka jingriewspah jong une u Marwari ka la leh ieit bad lehjan snibun ia u. Bun sien ka ju khot sngewbha ia uta u khun jong u uba kyrteng u Ramniwas ba un wankai ha ïng jong ki ha Umpling. Ha kawei ka sngi Sn lay u khun jong uta u marwari ula leit shongkai shisha ha ïng jong ka kong Sianti bad kata kala jia kumne •)

Diangti :— (Pule kot ha kamra shongkai)

Ramniwas :— (Khnoit ia ka press)

Diangti :— (Plie ka jingkhang) Mano..... ?

Ramniwas :— Dei kane ïng kong Sianti ?

Diangti :— Hooid..... phi donkam aiu ?

Ramniwas :— Em ..... mangi wankai hi kein, kong don ha ing ?

Diangti :— Hooid I don..... ale rung seh !

Ramniwas :— (Rung ha ing)

Diangti :— Shong shong hangto ..... ap ngan da leit ong ia I mei ho ? (Leit artad)

Ramniwas :— (Shong ha ka shuki) Hooid kong.

(Sa shiphang wan mih biang ka Diangti bad ka Kong Sianti)

Kong Sianti :— Wa I Ramniwas pleng, balei phim ju wan mih ?

Ramniwas :— Wan shano phi,..... mangi bun ka kam teh,..... por ruh ym don satia.

Kong Sianti :— Ka dei phi ..... phi kiba ia riewspah te..... leit ia lei hi mo bad ngi ki riewduk

Ramniwas :— Shuh phi..... (Rkhie artad) Ine kong te ba nangkren palat.

Kong Sianti :— Wa ka dei shisha kumta kein.....

Ramniwas :— Ine pat dei pyrsa jong maphi ne ? (kdew artad ia ka Diangti)

Kong Sianti :— Em phi..... Ine i dei i khun jong nga kein. Ka kyrteng jong i ka long i Diangti. I dang samla bad mynta ïj leit B. A.

Ramniwas :— (Leh kumba lyngngoh) oh kumta ? (Ieng bad khublei artad ia ka Diangti) kublai khublai kong,..... manga em tip ..... wat sngew ei ei ho !

Kong Sianti :— (Rkhie) Shano phi phin tip haba tang wankai ruh phim ju wan satia.....

Ramniwas :— (Dei shisha keiñ ! Rkhie artad) Ew Ine te ..... ba bha briew shibun mo ?

Kong Sianti :— (Rkhie) Tip, seh,..... phi keiñ kiba peit phi iohi kumno ?

Diangti :— (Leh lehrain) Wow ! ..... Ine i mei lei te.....

Ramniwas :— Wa bhabriew shisha keiñ ? (Rkhie artad)

Kong Sianti :— Oh ! nga la klet shisha ban pynithuh ha ka Diang. Ine te I dei I Ramniwas kein, I khun jong uto u Mahajon uba nga ju iathuhkhana ba nga ju leit siew barabor na dukan jong ki ha iew duh.

Diangti :— Oh kumta ? Kumno phi lap ia kane ka ïng jong ngi ?

Ramniwas :— (Rkhie) Manga tang shu hiar na bus, ... la kylli na kato ka dukan die kwai ia kane ïng bad kato kong la batai ia nga. Tang poi hangthie harum manga la kylli na uto khynnah shynrang bad uto la kdew beit ia kane hangne, ... te manga ruh la shu wan beit beit kein.

Kong Sianti :— Phi donbok shibun keiñ ba don ba pynbatai lem, lymkumta te la kham jynjar phi ban lap namar kala kham jngai na ka jaka hiar bus, ym dei ?

Ramniwas :— (Rkhie) Hooid kein .....

Kong Sianti :— Te nangshong khyndiat mo bah Ram ? Ngan da leit peit shuwa ia ka jyntah ba nga shet ha ding (Leit artad)

Ramniwas :— Hooid kong.

Kong Sianti :— (Pyrta na kata ka kamra ia ka Diangti) Ei Diang..... Diang ! Ale hangne khyndiat.

Diangti — Oi mei..... (Ieng bad leit sha kata ka kamra)

Kong Sianti — (Kren mian mian) Peit shane ..... uto u dkhar u dei u khun marwei iong uta u Marwari ba riewspah na Mawprem kumba nga la pynithuh mynhynne. U long uba donburom bad uba bha bha. Te ..... peit keiñ, ba phi dei ban nang ka kren ka khana bad ka akor ka burom khamtam haba ia shongkai bad ki kynja khun riewspah ki briew Ma u ruh u dei uba dang samla bad uba dangbiang ka rta kum maphi hi wat la u ieh ñiuh maiñ ñiuh moh bad u kham jrong ruh, pynban ka spah te ish..... ym long ia kren satia.

Diangti :— Phi mut kumno kumta mei ?

Kong Sianti :— Phi shisha te Diang phi dang khynnah eh imat. Balei phim sngewthuh seh haba nga ong kumta ?

Diangti :— Ngan sngewthuh kumno keiñ mei haba phi kren hi da ki ktien kiba ngam shemphang ?

Kong Sianti :— To ieh kata wei haba phim pat sngewthuh, khie nang leit ia shongkai maphi bad U ... ieh ngan nang pynkhreh manga ka sha ka dud ba un dup dih uba pli shisien shisien;

Diangti :— Ew phi mei..... ban ia shongkai eh tang arngut hi bad u briew u bym ju ia ithuh ithaw te sngewlehraiñ phi..... khamtam lei lei haba u dei da u dkhar.

Kong Sianti :— (Kren dom). Ish kane shisha te ..... balei u dkhar um dei u briew ? Hu.. pha la nangsat, khie pha leit nga ia

sngewthuh hi manga, Pham sngewbiej seh ban shu ieh hi ia u marwet ha kamta shongkat ?

Diangti :— (Pynhiar mynsiem) Ngan iathuh khana aiu kein mei ?

Kong Sianti :— Khie leit pha,... ka kam kan sa ialam hi.

Diangti :— (Leit bad ka pynhiar mynsiem artad)

Ramniwas :— (Pule kai ia ki kot dur) Maphi bun kam mo kong ?

Diangti :— (Shong ha ka shuki bad ka leh lehrain artad) Em phi .. .. nga shu iarap kam ia I mei khyndiat.

Ramniwas :— Ew..... kane ing te baheh shibun mo kong ?

Diangti :— (Rkhie) Shuh phi kan heh shano ?

Ramniwas :— Wa ..... ba heh shisha kein..... Rong ruh ia match shibun bha.

Diangti :— Phin bam kwai mama ?

Ramniwas :— Kublai ..... manga ym jubam kwai phi kong. Te kong, ... sngewbha shu khot beit manga Ram mo ? Namar manga Mai..... Baba ruh la ju khot kumta.

Diangti :— Oh !..... To kata wat sngew ei ei mo ?

Ramniwas :— Sngew aiu phi ? Maphi khlem tip te dei keiñ Te maphi pat... kumno la khot ha ing ?

Diangti :— Ha ing ia nga te ki khot hi Diang tangba ki paralok, pat de te ki ju ia sngewtynnad ban shu khot Thei .....

Ramniwas :— Khot Thei ? To manga ruh shu khot beit noh kumta mo ?

Diangti :— Kam pher..... kumno kumno ruh long hi.

Ramniwas :— Te..... Baba jong phi pat trei aiu Thei ?

Diangti :— I pa i trei hapoh P. W. D

Ramniwas :— Trei office P. W. D ?

Diangti :— Hooid.

Ramniwas :— Mynta don ha Ing ?

Diangti :— Em phi..... mynta ba ka dei ka Sunday te..... I leit jingiaseng. tangba tharai katta te I la jan wan hi.

(Ha kata ka por wan rung ka Kong Sianti bad ka sha).

Kong Sianti :— To phi Ram ngin iadih noh da kane ka sha wei phi la wan eh shi-sien shisien kumne.

Ramniwas :— Ew..... phi te la ba sted palat phi kong.

Kong Sianti :— (Rkhie) Ym sted eh sa iarat ka sha te phi ..... Tangba dih malu mala ym Ram ? wat sngew ei ei ha Ing jong ngi kiba duk te phi la tip hi.....

Ramniwas :— Shuh phi..... la katne ruh, maphi te ba kren duk palat.

Kong Sianti :— To kein ngin ia dih noh ioh lap ba pjah shibit.....

(Ha kata ka por wan u bah Donbok, u plie ka jingkhang bad u rung artad ha Ing)

Bah Donbok :— Are kita ki dang iadih sha ne.....? (Peit bha artad ia u Ramniwas) Oh Ine pat I ei kumto ?

Kong Sianti :— Wa I Kpa phim ithuh seh ? Ine I dei I Ramniwas kein..... I khun jong uto u Marwari na Mawprem [illegible] jong kine kein phi, ha nga ju leit siew

barabor haba nga leit sha iewduh .....

Bah Donbok :— (Shong ha ka shuki) Oh kumta ! ..... Te phi wan don kam aiu ?

Ramniwas :— (Ieng bad khublei artad ia u Bah Donbok) Kublai Baba..... , Manga em don kam ei ei ..... shu wankai hi namar kong bunsien la ong manga wankai sha Ing.

Bah Donbok :— Oh..... to to kam pher, Te phi pat phi trei aiu ?

Ramniwas :— Mangi te kumto hi trei kam la jong. (Syrpai artad ia la u tmaiñ)

Kong Sianti :— Wa phim tip seh kpa..... ? kine te ki ba ia bun kam palat hi keiñ .....

Bah Donbok :— (Peit lyngngoh sha u Ramniwas)

Ramniwas :— (Rkhie) kumta hi . ...Mangi hangne Iew Umpling ruh don artylli dukan baheh. Kawei mangi la die dawai bad kawei pat mangi la die kato khaw, dai, ata, shini bad bun kiwei pat tiar.

Bah Donbok :— Phi ong kumta ? Te kumno heit ngam ju kynmaw re ia phi ?

Ramniwas :— Manga hangne Umpling te em ju wan satia. Dukan ruh la shu pyniaid hi uto para jong Baba.

Bah Donbok :— Te haba kumta phi pat phi shong dukan haei ?

Ramniwas :— Manga te bunsien la shong kato dukan Barabazar.

Bah Donbok :— Ew kata te phi ia don dukan bun bha pieng mo ?

Ramniwas :— (Rkhie) Laitumkhrah ruh mangi don kawei dukan sha ba heh. Barabazar ruh mangi don artylli dukan. Kawei mangi la bah kato whole seller bad kawei pat mangi la die hi kumto shibun tiar. Ine Kong ruh la ju wan thied tiar barabor na dukan jong ngi. Ine te la ba bha palat phi ..... mangi la sngew kum shipara teh.....

Bah Donbok :— Ish kata te phi ia riewspah bha mo ?

Ramniwas :— (Rkhie bad jullud biang la u tmiaw) Mangi kali ruh don ..... San tylli trok, kawei Jip bad kato artylli Taxi.

Bah Donbok :— Ew kata te ym long ia kren shah phi ia ka lak ka putit jong phi.....

Kong Sianti :— (Rkhie) Hi..... hi..... hi.....

Ramniwas :— (Rkhie bad leh lehraiñ)

Diangti :— Ka heh ka jingiaseng papa ?

Bah Donbok :— Ka bit hi phi khun..... (Ieng artad na ka shuki) To nang ia shong ho nga te ngan da trei kam shuwa khyndiat ..... (Rung artad ha kawei pat ka kamra),

Ramniwas :— To kata baba.....

Bah Donbok :— (Khot ia ka kong Sianti) Ei kmie ale, hangne khyndiat.

Kong Sianti :— (Ieng, lum ki pela sha bad leit artad) Balei kpa ?

Bah Donbok :— (Kren mian mian) Pait sa ia shongkai tang shipor arpor ho..... Nga te ngain ju lah peit elem ia u kynja khaj jong

Phi da peit bha, ieh u leh samla pyn bam ia ka Diang..... te ngan iuh ha duh ba un da mih dai artad.

(Ha kata ka por, ka Diangti bad u Ramniwas ki nang ia peit bad pule kai ia ki magazine bad ki kot khubor kiba don ha khrum miej).

Kong Sianti :— Shuh phi..... phi te tang kumta beit. U bapli kynrad u Ram..... uba bha noh teh..... !

Bah Donbok :— U mat ia bha kat u angel..... nga hi te.....

(Ha kata ka por, ka Diangti bad u Ramniwas ki mangiakren kai).

Diangti :— Phi leit klas artad ne phi shu shongdukan beit ?

Ramniwas :— Manga leit klas artad mynmiet mynmiet...

Diangti :— Phi leit klas baei ?

Ramniwas :— Manga leit kato Sein Anthony.....

Diangti :— Ha Sein Anthony ?.....

Ramniwas :— Hooid. Maphi pat shano kolej leit ?

Diangti :— Nga leit ha Sein Meris ..... Nangta phi pat phi pule ia kaei mynta ?

Ramniwas :— Manga te pule kato B Com.....

(Ha kata ka por wan rung biang ka kong Sianti bad ka shong artad ha ka shuki).

Kong Sianti :— Phi ju leit peikai Sinema bah Ram ?

Ramniwas :— (Khie) Leit hi mano nongtung.....

Kong Sianti :— Ka pynim ym shong..... kaba itynnad

mynta ?

Ramniwas :— Mynta te em don phi ba itynnad. Tang kato Drimlan te don ba itynnad shibun

Kong Sianti :— Ka Phlieh aiu mo.....?

Ramniwas :— Kato 'Sita or Gita".

Kong Sianti :— Ka itynnad bha? Phi la wan peit...?

Ramniwas :— Itynnad kein... manga lei lei ar sien tawan.

Kong Sianti :— Ish..... sngew kwah leit peit pynban (phai sha ka Diangti) Ngim ia lei shisien shisien ?

Diangti :— Tip kein ..... ka dei ka hindi em ?

Ramniwas :— Hooid, hindi.....

Diangti :— Nga. te ngam jo kham sngewtynnad phi ia ka phlim hindi..... Balei ym don phlim phareng sah kaba itynnad ?

Ramniwas :— (Leh kumba kyndit) Hooid I shisha, mynta don kawei phlim ba itynnad shibun Aajaii.....

Diangti :— Ka dei ka phareng ?

Ramniwas :— Phareng keia..... dei artad ruh phlim niam. Tip kyrteng aiu kumto ..... (trud ariad ia ka khieh)

Diangti :— Ka phlim niam.....?

Kong Sianti :— Tip ioh dei pynban kato kaba la wan myndhuwa ne ?

Diangti :— Kaei sieh?

Kong Sianti :— Tip ka Ben, Hor ne kaei kumto.....

Ramniwas :— Hooid..... (kohnguh artad) Ben Hur..... Ben hur.....

Kong Sianti :— Ish, kata te kaba da itynnad eh hi keiñ. I hi la ju iohi Diang ?

Dianti :— Em phi..... nga lei lei ngam pat ju iohi phlim niam satia shisien ruh !

Ramniwas :— Manga ruh em pat ju iohi satia.....

Kong Sianti :— Kata te la dei shisha kein ban ialeit.

Diangti :— Ka kei shaphang kaei mei ?

Kong Sianti :— Ka dei kaba ki pyni shaphang ka jingshah shitom jong ki khun Israel ha ka por u patsha Julius Kaisar. Kumno ba u Mrodekai u ri u kdup ia ka Estar, kumno la lehbein ia u Jisu bad bun kiwei kiwei pat ki bynta kiba ktah shisha ia ka mynsiem jong ngi kiba la ngeit.

Diangti :— Kata ngin ialeit shisha mei ?

Kong Sianti :— Ngin ialeit kein..... tangba tip seh I bah Ram in leit ne im leit ?

Ramniwas :— (Rkhie) Wa..... balei em leit ? Tangba kato te la hap buk tiket lypa phi kong

Diangti :— Balei bun briew palat seh ?

Kong Sianti :— Wa..... shisien ba la wan hi ka Ben Hor te la dei ban shu buk kein ia ki tiket..... lym kumta te wat mut ban ioh da kaba shu ienglain. Ka jingbun briew te ka bym long shuh ban ia kren, lada ymdon pulit lei-lei te wat pyrkhat ban ioh tiket da kaba suk, hab saban shu thied blak beit, arphew arphew arphewsan kawei kawei. (Phai

sha u Ramniwas) Kan neh slem Ram?

Ramniwas :— Tip kein..... neh hi tharai ar sngi lai sngi..... .

Diangti :— Ngin ialeit lano mei ?

Kong Sianti :— To ong maphi seh Ram, lano phi lait ba ngin ia leit lang ?

Ramniwas :— (Jyllud la u tmaiñ) Mynta dei Sunday ..... lashai monday ..... shi sngi pat tuesday ... , to mangi leit noh tuesday mo? Manga la shai buk tiket lypa noh lai tylli.

Diangti :— Ki pisa pat ? (kylli ia u Ramniwas).

Ramniwas :— (Rkhie) He ..he···he .. pisa to ym lei lei seh..... mangi la sngewtuh hi shisien shisien

Kong Sianti :— (Rkhie) Hi···hi...hi... Em phi Ram, ngan siew hi kein ia ka bai tiket..... tang ba phin ia leit lang ruh kala biang hi, khnang ba ngin dup kham ia shngain.....

Ramniwas :— Em kong..... em lei lei, manga la sngewtuh hi seh..... maphi paralok shisien shisien to..... manga burom keiñ.

Kong Sianti :— (Rkhie) Bad phi shisha te..... To ieh kata, wei phi la sngewburom eh haduh katta. Khublei shibun mo bah Ram !

Ramniwas :— (Rkhie) Em, Om lei lei, seh..... mangi la sngew tuh hi .....

Diangti :— Ngin ia kynduh pat haei ?

Ramniwas :— (Rkhie biang) Maphi ap beit hangne, mangi la wan shaw noh taxi.....

Kong Sianti :— Shuh phi..... da wan shaw eh te..... ieh ngia sa shu ia kynduh beit ha Anjali keiñ. Ngin ia leit da kaba khatwei shiteng no ?

Ramniwas :— Ehe..... maphi ap leh aiu ? Mangi la sngewtuh seh burom akor jong maphi kostomar la jong.....

Kong Sianti :— Ban phi shisha te ym lah ialeh phi... Te phin wan shaw katno baje ?

Kong Sianti :— To ieh kumta..... khublei shibun ho Ram ?

Ramniwas :— Em lei lei phi..... (Ieng artad) mangi leit noh kong, mynta arbaje ngi la donkam Laitumkhrah.....

Kong Sianti :— Phin shu leit noh kata bah ?

Ramniwas :— Hooid. kublai shibun kong.....

Kong Sianti & Diangti :- (Ieng lang) To kata leit suk mo..... ?

Kong Sianti :— Sa wankai biang keiñ teng teng mo ?

Ramniwas :— To kata.....

Banta - VII

(Ki jingpyrkhat ba khia na ka bynta u Kyrmen ki la sdien ldui ha ka dohnud jong u bah Donbok bapli. U kpa badonbuom uia dem sngewsih manla ka miet ban duwai ha u Blei na ka bynta la u jong u khun. Ka met kala nangringswai da ki jingpang bad ha kaba khatduh ka jingpang kala trei borbah ia u. U la wan phai noh sha Ing na la ka jingtrei ha kawei ka miet ba u shitom jur, kata kala jia kumne)

(Ka pyrda ka plie, hynrei ym don briew satia ha

kamra shongkai namar ka Diangti bad ka kong Sianti ki don ha kamra thiah jong u Bah Donbok. (U Kyrmen uwan sha ïng bad naduh na jngai ula thnum bad hylla ryngkat bad u Wadbor)

Kyrmen :— (Tied jingkhang) Ei mei...mei...mei...hep

Diangti :— (Wan mih na kawei pat ka kamra bad jngoh shuwa shabar nangta sa phie ka jingkhang).

Kyrmen :— (Iaid sten shen bad rung ha ïng) Baleh ym don briew, ne hep..... ?

Diangti :— Ngi iadon lut, wat hylla eh ba I pang I pa.....

Kyrmen :— Pang I pa .....? (Jngoh artad shabar bad khot ia u Wadbor) Ei Wadbor ! ..... ale rung seh oh tmaiñ ! phi shaw ieng pynban habar.....

Wadbor :— (Rung u Wadbor u da kieng artad ia ka pla thep bitor kiad ha la ryngdang) Are I Diang phi don ha ïng ?

Diangti :— Hooid, ingewbha wat ia hylla than mo, ba I pang I pa ?

Wadbor :— Shuh phi mynno nga hylla manga.....

Kyrmen :— Shong shong hangto Wadbor.....

Diangti :— Nang ia shong mo ?..... Ngan da leit peit ia I pa (Leit noh artad)

Kyrmen :— (Sei ki kot dur na khrum miej bad ai ha u Wadbor) Shim Wadbor pule kai kine ki Makasin ..... ap ngan da leit jngoh ia I pa mo..... ? (Iaid artad shen shen sha kawei pat ka kamra).

(U Wadbor u shong marwei ha kamra shonskai. U pule kai ia kita ki Makasin bad hadien u sei ia u bitor kiad na kata ka pla bad u kjup artad sip shi sip ia ka kiad na uta u Bitor. Hadien katto katne khyllipmat, u Kyrmen ula wan rungbiang)

Wadbor :— (Kren buaid) I long kumno..... ?

Kyrmen :— (Kren buaid) I mat I ioh khie shoh me..... (shong artad ha ka shuki)

Wadbor :— Mynta te ka jingpang kaba kham bun ka dei ka khie shoh hi seh, namar ka dei artad ka por iaknieh, jong ka jingshit bad ka jingkhriat kumne.....

Kyrmen :— Me shisha te..... uba da kren doktor eh,..... sei sei da uto u khyllung me ong na kato ka pla ngin ia kjit pyndep noh.

Wadbor :— Shuh me, me uba shu kren..... me mut ngin iadih hangne seh ?

Kyrmen :— Wa ! balei ? Ym long seh hangne ?

Wadbor :— Shi me..... mem sngew salia seb ha ïng la jong ?

Kyrmen :— Yn lei ka..... ? Sngew kumba ngi ia kren sih pynban..... ap ho ngan da leit shim pela ? (ieng bad leit artad)

Wadbor :— (Kren marwei marwei bad ka kyrngah khlieh artad) Bad kane ka Kyrmen shi sha te ym lah ialeh shuh. Imat um khein shuh iano iano ruh.

(Ha kata ka por wan rung biang u Kyrmen, u buh ia ki pela halor miej)

Kyrmen :— Theh, theh noh kein Wadbor.....

Wadbor :— (Sei ia u bitor bad theh artad) Balei mem wan rah bad jyntah de khyndiat...

Kyrmen :— Oh shisha nga la klet. (Khot ia ka Diangti) Ei hep..... hep..... ei hep.....

Diangti :— (Rung ha kamra shongkai) Balei ?

Kyrmen :— Phi shet jyntah aiu ?

Diangti :— Balei phi mut ban ia dih kiad hangne seh ? khie ialeit dih shabar, kane kam dei ka pata.....

Kyrmen :— Wat korbar ia ki kam jongnga..... kane kam dei tang ka ïng jong phi.....

Diangti :— Are nalor ba I pa I pang..... phi pat phin nang iawan dih sngewbha hangne ?

Kyrmen :— Sngap jar nga ong,..... ioh phin babe kylla shibit.

Diangti :— Ap ngan da leit khot ia I mei. (leit artad)

Wadbor :— Shi me..... balei me da khot hi ia ka Diang kumto ?

Kyrmen :— Me wat bun nia me ong..... nga la sngewthuh hi .....

(Ha kata ka por wan rung sa ka Kong Sianti)

Kong Sianti :— Wa balei kine kumne ? Kyrmen wat leh seh kumne khun..... phim iohi ba I pa I dang pang ?

Kyrmen ;— Em phi mei ym lei lei..... ngi khlem ialeh khlem akor ei ei. Haba ngi nang mut ban iadih don akor ha ïng,

teh, I hep pat I shi wan kren dait sngew kumba ym long shuh pynban

Kong Sianti :— Peit keiñ wat nym ia kren ne ialeh huri hura mo ?

Wadbor :— Em phi kong ngi la ia sngewthuh seh ia kata.

Kyrmen :— Don jyntah ei ei mei ?

Kong Sianti :— Khie leit shim hi na dull, shim da kato ka doh ros khyndiat .. (Leit noh artad. u Kyrmen u Ieng bad leit shim doh na kawei pat ka kamra)

Wadbor :— (Kohnguh khlieh marwei marwei) I Kong shisha te hooid seh..... tangba ka dei keiñ ..... ki riewtymmen te ki kham sngewthuh hi malu mala.. ... Ban da dei ha ka Diang te la hap ban ia kiad lai lum lai wah.

(Ha kata ka por wan rung biang u Kyrmen bad u buh ia ka phiang doh ros halor miej)

Kyrmen :— Me I kumno lih ia ka mynsiem I mei jong ngi... ?

Wadbor :— Shi me..... ki riewtymmen te kumto keiñ.

Kyrmen :— (Shim ia ka pela kiad) Shes ho Wadbor.

Wadbor :— (Shim ka pela bad leh kumjuh) Shes...

Kyrmen :— Bam bam kato ka doh seh.....

Wadbor :— (Shim bad bam) Ew kaba bang shisha me Kyrmen.....

Kyrmen :— (Ieng) Ap ho ngan da leit shim ka tape...!

Wadbor :— Men tem tape leh aiu me..... shibit in mai sa I Kong te la kut artad...

Kyrmen :— Em me..... ngin ia pyntem suki suki me ong..... (leit artad)

Wadbor :— (Theh kiad biarg bad dih artad)

(Wan rung biang u Kyrmen, u rah bad buh ia tape halor miej)

Kyrmen :— Ngin iatem da kane ki jingrwai ABBA mo ..... ? (Pyni artad ha u Wadbor)

Wadbor :— Ka don jingrwai au..... ?

Kyrmen :— Waterloo, S O.S, bad Mississippi ruh ki don hangne me.....

Wadbor :— Ok..... leh leh da kato.....

Kyrmen :— (Pyntem ia kata ka kaiet) Theh theh kato ka dawai.....

Wadbor :— (Theh biang bad ai ha u Kyrmen de) Shim Kyrmen.....

Kyrmen :— (Shim bad dih) Ew kata ka jingrwai shisha te kaba da sngewbang, ymdei...?

Wadbor :— Hooid kein (pynkhih met artad)

(Ka jingiadih hapdeng u Kyrmen bad u Wadbor kala nangiaid bad ha kaba khatduh)

Wadbor :— (Ieng na shuki) Tem tem "biang"da ka to ka jingrwai S O.S seh Kyrmen.....

Kyrmen :— (Ieng bad pyntem ia kata ka jingrwai bad shad artad) Ale ale Wadbor, ale seh ngin da ia pynkhih met artad khyndiat.

Wadbor :— (Ieng bad shad lang bad u Kyrmen)

(Ha pdeng ba dang bang bha ka shad, wan mih

ka kong Sianti)

Korg Sianti :— (Kren khor) Kyrmen ! Wadbor ! Balei kumne ? Khie leit shad shatbie shabar .....! Ka khynnah khlem akor.....

Kyrmen :— Wa haba ngi khlem ia mai ia nia ruh balei ? Balei ym long seh tang ban shah ruh. ?

Kong Sianti :— Wat hylla te ? Mem ioh sngew ? Nalor ba u kpa u pang, me pat men nang ia shad sngewbha kumne ? .

Wadbor :— Ka dei phi kong, tangba ngi ruh ngi khlem da ia hylla te, ngi shu ia pyn-khih met khih phad tang namar ba sngewtynnad eh ka jingrwai.

Kong Sianti :— Khlem hylla ? Balei ngam iohsngew seh nangtai na kamra ? Uei uto uba kyrdem bad ka thapkti katto katto ?

Kyrmen :— Manga, manga..... ...(tur artad hajan hajan)

Kong Sianti :— Balei, Balei.....me mut ban leh aiu ia nga ?

(Ha kata ka por wan rung sa ka Diangti)

Diangti :— Baleh aiu mei ?

Kyrmen :— Maphi lei lei wat tuklar ei ei ruh

Kong Sianti :— Khie, khie Diang .....Leit peit maphi ia I kpa, ieh ngin ia kren hi bad ngi

Diangti :— (Pynbiar mynsiem bad leit noh artad.)

Kyrmen :— Phi mut ba ngan leit shad leit hylla ha surok khnang ba phin shah lehrain maphi ? Ong seh lada phi ong shisha

ban leit ruh ngan leit kumne kumne.....

Wadbor :— Kaba dei me Kyrmen, ia ia ngin ialeit shad noh ha surok. (Tan artad ia u Kyrmen na ka kti.)

Kyrmen :— Shuh, shuh Wadbor, wat tan ianga,..... ieh ngan leit hi.....

Kong Sianti :— Wadbor,.....nga sngewsih shibun eh iaphi ba phi ialam bad pynshoi ia u Kyrmen ba un ngop ha kane ka dih kiad haduh ba un nym tip shuh iala ki kam ki jam bad ka ling ka sem.....

Wadbor :— Balei, nga wan ialam manga seh hangne ? Ne u wan ialam ma u ianga ne ? Ha kylli hi na u !

Kyrmen :— Balei phin leit teipop ia u Wadbor ?..... .....Ia nga hi te tang kum kine beit ki rukom,..... dih kiad ruh ym long, ia lang samla ruh ym pat long. .. . .sa kaei de kaba ngam bit ban leh ? Ia lade pat te ani ! ... . hala ka leh riewblei bad ka phah thoh tim pat man la ka sngi..... ...

(Ha kata ka por wan rung sa u bah Donbok u iaid tlot ngor ngor bad u da kup artad iala ka blanket)

Kong Sianti :— Balei pat phin kren sa ia kita kita baroh.....?

Kyrmen :— Kren sa ia kita kita ? Sa phah thoh tim biang seh la shai :.. .....ngin sa ia peit kai.....

Bah Donbok :— (Kren tlot) Balei phi iania kata kata ? Mano ba phah thoh tim ?

Kyrmen :— I mei phi pa, man ka sngi I lah tang

ban phah thoh tim beit ianga ..... mynhynne ruh I phah thoh ia u arphew tangba I khlem p»m satia.....

Bah Donbok :— Kumta pleng ? (Pynhiar mynsiem artad)

Kong Sianti :— (Sumar kti ia u Kyrmen bad leit noh artad)

Wadbor :— Ngin leit noh Ma.....mab ianga, ngi la buaid.

Kyrmen :— Ia ia me ngan leit buh manga..... (Tan artad ia Wadbor na ka kti bad ia nuh noh baroh arngut)

(U bah Donbok marwei u iaid shaneng sharum kata ka kamra, u da ud bad leh sngewsih)

Bah Donbok :— Wow.....wow.....wow..... Ka pyrthei khyllah sngi aiu kaba kum kane..... nga nang pyrkhat ia kaba bha. ... ...nga nangthnu ia kaba bha,..... nga nang ieit bad shaniah hala ki khun,.....hala ka tnga.....tip ma shano kumne? .... (Shong ha ka shuki bad iam artad) Ah ! Balei kumne ia nga..... balei kumne ia ka Ting jong nga..... . ? Hato dei u Ksoid ? u Soittan ? .....Em..... em . ...dei ka dohnud... ..ka dohnud..... hooid, ka dei ka jinglong briew kaba mih na ki tynrai kiba jngut bad kiba jakhlia tam jong ka dohnud. Nga nangmut bad shaniah hala ka tnga na ka bynta ka jingbha bad ka jingim donburom ki khun, tipma da khongpong .....da khongpong.....(ieng biang bad iaid shurum shaneng) Ah blei ! ..... iarap.....iarap..... ngam lah shah ban iohi bad ban tip ba ka Ting jongnga pleng ka dei ka Ting kaba shong da ki mynsiem kiba arsap suda.....ka nong-

thoh tim.....ka nongthoh tim.....pleng ka tnga jongnga ka dei ka nongthoh tim.....ka dei.....kaba dei ba u khun rangbah jongnga un dih kiad.....Shano ka Diangti kan poi ! .....u Ramniwas .....u.....u.....(shong ha ka shuki bad iam) u Ramniwas un sa long u pyrsa kurim jongnga ? ... .Em..... em .....kam lah ban long, ngam shah..... ngam shah .. ngam dei ban shah.....Em da lei lei ruh ngan ym shah ia u Ramniwas .....(Kyllon artad khru-ha madan).

(Ha kata ka por wan rung ka Diangti bad ka Kong Sianti).

Diangti :— Wow papa balei kumne ? (leit bad shong hajan u bah Donbok)

Kong Sianti :— (Leit bad pynkhih ia u bah Donbok) Kpa .....Kpa.....kpa u Kyrmen balei kumne..... ?

Diangti :— (Iam) wow papa balei.....balei..... balei kumne.....?

Kong Sianti :— (Iam) Wow kpa u Kyrmen balei ba phi long kumne ! .....Wow Diang.....leit wad kloi ia u Kyrmen.....Diang..... Diang.....balei..... I kpa kumne ?..... Wow ko pyrthei.....wow.....wow..... wow.....

Bynta VIII

(Ki nampliang jongka jingsngewsih kila dung ngak ia ka dohnud, ba lung u Bah Donbok, ula khlad da ka jingsngewsih kthang namar um lah shah satia ban iohi ba u Kyrmen u dei u nongdih Ka Kong Sianti ka long ka nongthohtim bad ka Diangti pat kan long ka tnga jong u Ramniwas. Shibnai hadien ka

jingkhlad noh jong u bah Donbok u Ramniwas u la leit shongkai biarg ha ïing jong ka Kong Sianti. Mynta ka kynti um shym leit shuh kum u dkhar ne u para-lok, hynrei u la leit bait bait ban pyabiej ia ka Diangti bad kata kala jia kumne:-)

(Ha kamra shongkai jong ka kong Sianti, u Ramniwas bad ka Kong Sianti ki ia shong kai arngut.)

Ramniwas :— Kumno maphi porkhat shaphang kato kam jong Baba ?

Kong Sianti :— Tip seh Ram ....., phi keiñ kiba kham ia don buit don lad.....ngin ialeh noh kumno kumto ?

Ramniwas :— Manga la tip, Baba don sawphew hajar kato pisa ha bank.....Te maphi ladei ban ialeh noh keiñ kato na Sorkar .....Lymkumta te kato duh ei artad.

Kong Sianti :— Sngewbha pynialeh lem maphi seh Ram ..... nga kaba beij te ngan leit tip hi ban ialeh ia kita kita baroh ?

Ramniwas :— (Rkhie) Iarap beit mangi.....tangba kato kam te jynjar shibun to..... Plidar ruh don kam.....Sartiphiket ruh don kam.....Pisa ruh la hap pyniut khon dit khon dit.....

Kong Sianti :— Ni.....yn ioh pisa naei keiñ, haba mynta lei lei dang shu dep jia kumto .....Ia shan lem na phi seh Ram, ym long ?

Ramniwas :— Wa em iarap balei ? Maphi donkam te ong beit katno katno ruh mangi ai..... lada om ai iaphi to.....mangi ai iano ?

Kong Sianti :— (Pynhiar mynsiem bad khñi iam) Khublei shibun eh Ram ....lada ym don sa maphi te ngi la ia shem jynjar shibun .....

Ramniwas :— Wa balei maphi iam ? Em dei kuslai .....mangi la tip hi kumno iarap ia phi.

(Hi kata ka por ki D'angti ka wan rung hapoh kamra na shabar)

Diangti :— Are I Ram pleng ! Phi la poi naduh hynne ?

Ramniwas :— Hooid .....maphi la wan shano ?

Diangti :— Nga dang wan donkam na ïing I San .....(Shongartad ha ka shuki)

Kong Sianti :— (leng) Nang ia shongkai bad ka Diang mo Ram ? Nga te ngan da leit thiah kai shuwa shiphang ba nga sngew shoh palat kata ka met.....

Ramniwas :— To kata Kong.....

Kong Sianti :— Nangiashongkai ma phi bad I Ram mo Diangti ?

Diangti :— To hooid mei.....

Kong Sianti :— (Leit noh)

Diangti :— Ni phi Ram.....ngi te ngi la ia sah ha ka dum bad lyngngoh suda naduh ba im don shuh i Pa. Tip naei keiñ ngin lah ban kyrshan ialade ? I mei I dang iathuh ia nga mynhynne ba ka pisa kaba sah ki long satang kum ba shi hajar tam.....tip ngin ialeh noh da kumno mo ban kyrshan ialade ?

Ramniwas :— Wat kuslai seh.....mangi la sngewtuh lut jynjar jong maphi baroh. Manga la iakien ito Mai jong maphi bad ito te la shu shaniah beit manga.

Diangti :— Shaniah ha phi ? Kumno kumta ?

Ramniwas :— (Rkhie) Peit thei.....Mai jong maphi to ba bha shibur, Manga la ieit palat .....Iarap ar lai hajar ruh Manga ai beit sngewsynei shibun to....., Ew .....Kane Khashi jong maphi te laba sniew palat mo ?

Diangti :— (Leh lyngngoh) Balei, ki sniew kumno Ram ?

Ramniwas :— Wa.....balei, maphi khlem tip seh ?

Diangti :— Em phi ngam tip satia.....ba ki leh aiu mo ?

Ramniwas :— Mai jong maphi.....la iathuh ba la leit pan poisa kylliang ruh khlem ai satia ..... la beh pynban kum kato ksew ....., ...ish, sngewrem shibun to manga Kumno Khashi ruh la beh Kumta ? Briew la shitom teh.....,...beh ponban kum nongtuh

Diangti :— Ka dei shisha kumta seh Ram ?

amniwas :— Dei shisha keiñ....., Mai jong maphi la shu iam.....iam.....iam.....

Diangti :— Tip I leit pan nano ? Ni sngew shrai pynban phi lada long kumta.....
(Dem artad kumban iam)

Ramniwas :— Em dei maphi sngew kumta.....

(Leit shong artad mai-yndah bad ka Diangti) Sngap thei... ....manga la purkhat bha.....te long kumne keiñ. Maphi la banang ba stad.....sngewtuh ruh maphi la sngewtuh shibun ban ia Ito Mai .....Te maphi leh noh kumne keiñ (Tawah kti artad ha ki tyrpeng jong ka Diangti)

Diangti :— (Shynriah) Ni nga sngewktha kata ka khlieh kum ban ioh baiong khlieh pynban.

Ramniwas :— Em lei lei thei..... ...(kloh hapoh pla kud bad sei artad uwei u dawai kuli) Shim dih noh une dawai kuli..... ...—tang shiphang kato baroh jingpang la jah lut.

Diangti :— (Shim) Khublei shibun Ram ..... ap ho ngan da leit dih shuwa ..... (iengi bad leit sha kawei pat ka kamra bad hadien shipor sa wan rung biang)

(U dawai kuli ba u Ramniwar u ai ha ka Diangti um dei satia u dawai baiong khlieh hynrei u dei u drok uba pynbuaid bad kingkhlieh ia kito kiba dih ia u.)

Ramniwas :— Maphi la dih uto te tang jingjang lajem artat.

Diangti :— Ni nga nga sngew kumba nang jur nang jur pynban kata ka jingking khlieh te phi Ram !

Ramniwas :— (Rkhie) Shuh phi.....maphi la krem kai pafat .....

Diangti :— (Dem ha ka miej kaba don hangta) Ni balei.....balei nga sngew kumta ?

Ramniwas :— (Ieng, leit hajan ka Diangti) Balei ma phi la sngew shitom shisha thei? (Syrpud artad nadien jong ka) To, to ....em lei lei ..... em lei lei kato jingjang la jah.

(U drok ula treikam ha ka met jong ka Diangti bad ka bapli ka thei samla ka la buaid bad sngewkwah ia kiei kiei kiba kynja doh)

Diangti :— (Phai sha u Ramniwas da ki khmat ki ba la ishoh buaid nger nger) I pa jong nga ila iap, I Bah pat iba heh tang ka bam ka dih sngewbha.....I mei i la iohthiah bha.

Ramniwas :— (Kohnguh khlieh katba ka nang kren ka Diangti).

Diangti :— Nga pat? Balei ngan khuslai marwei.. .. Ja ei ngan leh sngewsih.....,

Ramniwas :— Dei keiñ! ..... Maphi to bastad shi. bun ..... om dei khuslai sngewsih. ladep ladep, briew bastad te dei kumta keiñ!

Diangti :— Nga dei ban bam ban dih, ban rwai ban kmen bad ban tem ban put ..... Sa iarat ka pyrthei ruh,.....tip yn iap lano? Yn im kumno?

Ramniwas :— Kumta to hooid Keiñ thei, ...(bat artad na ki ngap jong ka baroh arliang) Manga ieit eh ia phi darling.....

Diangti ;— (Ieng bad snoh artad ha ki tyrpeng jong u Ramniwas) Nga ruh nga ieit iaphi..... sweet heart.....sweet heart .....

Ramniwas :— (Kdup bad doh ia ka Diangti) Manga kwah Sadi noh maphi.....

Diangti :— Nga ruh ngan shongkurim noh bad phi ..... thiah noh hangne seh mynta .....

Ramniwas :— Manga thiah beit darling .....

Diangti :— Ia ngin ia leit thiah noh ha katai ka kamra. (kdew artad)

Ramniwas :— Manga em treh thiah hangtai.....Mai jong maphi la iohi....., To mangi thiah noh hangne.....,

Diangti —: To kata..... ...Katba phi ong, ap ho ngan da leit shim nep na kamra thiah ?

Ramniwas :— (Shong biang ha ka shuki) Khie kloi seh shim..... manga la kwah enjoy palat.

Diangti :— (Kynud sur jingrwai) La.....la...la..... la.....(iaid shen shen bad leit noh artad)

Ramniwas :— (Rkhie bad kren marwei) Ha..... ha... ha....., Manga monta te la ioh beit ito Diang.....Shano shuh lait..... manga buit la ba bha shibun..... Konthei Khashi.....manga tang enjoy la biang.....ha...ha...ha...

(Ha kata ka por wanrung biang Ka Diangti, ka da rah bad ki nep)

Diangti :— (Rwai) La.....la.....la...,...la... ...(Siang ia kata ka nep bad ka kynud jingrwai

Ynda 'a dep leit tan ia u Ramniwas na kata ka shuki) Ale noh kein Sweet heart ngin' iathiah noh.....(tan artad na ka kti) Ale klor seh ba ieit.....ba ieit .....

Ramniwas :— (leng kdup bad doh biang ia ka Diangti) la kein mangi enjoy noh mynta mo?

Diangti :— Wa ! enjoy beit seh ieit.....ale kein .....(lalam artad ia u Ramniwas ha kata ka jaka ba la dep siangthiah bad ynda ula thiah, pynkup nep shuwa ia u bad ia lade ruh)

(Pynhiah ka pyrda)

Bynta IX

(Kumne kein ka ling ka sem ba don burom jong u Bah Donbok ka la kut na ka jingjynjar bad jingshah kren bein da baroh ki para dong bad para Khasi Hynniew bnai hadien ba ka Diangti ka la iashong ia sah bad u Ramniwas. Ka kong Sianti kala sdang baa babe kylla ia la ki jong ki jingleh bakla bad ki jingkwah mangkatong. Kata kala jia namar ba u Ramniwas ula lehbein ia ka Diangti kaba la armet ha kata ka por da kaba u la phet bad jah jar sha Calcutta Ki speh ba meh ding kila tynrah na sha ka diang bad ka mon ia ka dohnud sarong jong ka Kong Sianti. Ka jingkynduh kala trei ha ka mynsiem jongka haba ka phai sha la ka khun ba la shah lehbein bad khamtam eh haba ka pyrkhat ia ka jingpang ba isynei jong u Kyrmen, bad kata kala jia kumne :-

(Ka kong Sianti bad ka Diangti ki ia shong sngewsih hajan ka jingthiah pang jong u Kyrmen)

Kyrmen :— (Ud halor jingthiah) wow mei.....wow .....wow.....wow la dkut.....

Kong Sianti :— Balei khun ? Long kumno.....?

Kyrmen :— Ni.....nga suh palat....wow..... wow nga la iap.....

Kong Sianti :— Khie seh Diang. leit pynkhot noh ma phi ia I doktor Shai....., ong sngewbha wan khnan gkhnang ba I kham shitom I Bah.....

Diangti :— Ni .....nga ruh nga sngewsuh palat kata kpoh te phi mei ! (Bat artad iala ka kpoh)

Kong Sianti :— Pyneh seh khun, ym lei lei satia..... khie iaid suki suki namar ba I shitom palat I Bah.....

Diangti :— (Iaid suki suki, shim ka tapmoh bad leit noh artad) Nga la leit ho mei ?

Kong Sianti :— Khie khun.....wat jah slem ho.....

Diangti :— To hooid,

Kyrmen :— Wow mei.....wow.....wow..... iarap lem seh ia nga.....

Kong Sianti :— (Syrpud na shadem u Kyrmen) Phi suh palat khun ?

Kyrmen :— Ho... o....o ...o....id, (khih artad shane shatai) Ni.....mei.....nga la iap.....

Kong Sianti :— To to ym lei lei, pyneh ia lade. kumne hi u doktor un sa wan namar nga la phah khot ha ka Diang.

Kyrmen :— (ud) Hu.....hu.....hu.....hu.....

Kong Sianti :— (Shong ha ka jingthiah) Wow.....ka nusip jot aiu keiñ kum kane ianga ?

(Kyrngah artad la ka khlieh) Nalor katne kaban ka duk bad ka shah lehbein, kan ban sa ka pang ka shitom kumne ia ki Khun..... ...uh ! naei kein ngan ioh pisa ban thied khaw bad ban siew bai dawai.....? .....Ah ! Blei, to isynei lein ianga ka briew ka bashem lanot jynjar tam ha kane ka pyrthei.

Doktor & Diangti :— (Plie ka jingkhang bad rung artad ha ling)

Kyrmen :— (Ud) Hu...hu.....hu.....hu.....

Diangti :— (Kren mian mian) Phi long kumno bah ?

Kyrmen :— Hep.....ani.....hep, iarap..... u...u....u... uh (Prie bad Kyrthat artad halor jingthiah bad hadien sngap noh jar.)

Diangti :— Wow Mei I prie da ka snam !

Doktor :— Shuh ! Shuh hangne hanga.....(Tur artad hajan bad eksamin.)

(Ha kata ka por, ioh sngew ia ka jingtem sur ba sngew synei bad sngew myllung ba ka sawa jem jai)

Kong Sianti :— Long kumno doktor ?

Diangti :— (Peit lyngngoh sha u doktor)

Doktor :— (Pynhiar mynsiem jylliew) Kong, wat sngew ei ei ia nga,.....

Diangti :— Balei doktor ?

Doktor ;— I Kyrmen I la palat than ka jingdih kiad, ka kiad kala trei boibah ia ka met jong I. U klong snam jong I u la stang palat bad ula bthei bad.....

.....bad.....bad nga sngewsih ban ong ba I Kyrmen im don shuh.....

Kong Sianti & Diang :— Im don shuh ? (Leh kyndit. liet dem bad iam ha ka met jong u Kyrmen).....

(Hadien katto katne Khyllipmat)

Doktor :— Kong Sianti.....peit shane.....peit seh.....

Kong Sianti :— (Phai suki suki sha u doktor)

Doktor :— (Kren da ka sur kaba sngewkhia) Nga pait ka dohnud haba nga peit bad pyr-khat, shaphang u Kyrmen. Nga da lyng-ngoh shisha te phi kong ba kat ka jing-long ba bha bad ba don burom jong u kyrmen ha kito ki por ba u dang kham khynnah ruh pynban un leit long sa da kumne pat mynta Ngam lah mut dur shuh tip balei kein.....

Kong Sianti :— (Iam) Hu.....hu.....hu .....doktor.....ng .. ..nga.....nga la kynmaw bad pei-phang lut mynta ia kiei kiei baroh. Nga sngewsih kthang ialade, bad nga ..... nga . ...nga..... dei manga, manga, manga kaba long ka daw jong kine kiei kiei baroh. Da ka jinglalot spah nga la pynbor ia u Kyrmen ba un leit thoh tim man ka sngi bad nga dang kynmaw bha ba dei naduh ka por ba nga pom-tim nyngkong eh sawhajar tyngka ba u Kyrmen ula wan phai ha ling ryngkat ka sma Kiad hek hek. U kpa ba pli ula ju sneng ju mai ia u barabor ha kito ki por.....hynrei.....hynrei nga pat

nga nang ia shah sha ka liang u Kyrmen bad ngam nid pynthut ia u namar dei tang ha u ba nga ioh ban phah thoh tim... ...hu.....hu .. . .hu.....Dei da ka jinglalot jongngo ia ka spah pyrthei ba ...ba ba nga la pynjuh ia uto u Ramniwas ha la ïing haduh ba mynta ula leh bein kumne.....wow.....wow.....wow Kyrmen khun baieit mab ianga, wow wow kpa u kyrmen... ..... la... .....lada ngan jin da la kohnguh ia ki ktien jong phi nga ngeit skhem ba kan ym jia kumne ia ka ïing jongngi.... ..(iam bad kdup ia ka met u Kyrmen)

Doktor :— (laid shane shatai bad kren marwei marwei) Ka pyrthei kabi kum kaei kane .....Pleng ka dei ka kam la jong ba ka jingleh la jong hi kaba la shet bad phon ia kane ka ïing ba kan long haduh katne. Dei kum kine kein kiei kiei ba ka Ktien ki riew tymmen ka sa ong "Kumba phi Bet kumta phin ot"

(Pynhap ka pyrda)

LA KUT

Printed at Ibani Printing Press
Jaiaw Lunn-sona lane.
Shillong — 2